

LETO XXI. Štev. 259
GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN SINKOVEC
UREJA UREDNIŠKI ODBOR
List izhaja vsak dan razen
petka // Cena 10 dinarjev

Ljudska PRAVICA

„LJUDSKA PRAVICA“
USTANOVljena 3. OKTOBRA
1934 # MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT 14-DNEVNIK IN
TEDNIK OD OSVOBODITVE
DO 1. JUL. 1961 KOT DNEV-
NIK. NATO PA KOT TEDNIK
OD 1. JUNJA 1963 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI Z „BORBO“

ZENEVSKA KONFERENCA

Ponavljjanje starih argumentov o nemškem vprašanju

Obrazca za ureditev nemškega vprašanja še niso našli — Nadaljnji razgovori
odgojeni do torka

(Od našega posebnega dopisnika)

Zeneva, 4. nov. — Splošni vtis je, da je konferenca štirih
prišla v fazo, iz katere bo težko napredovala brez kakšnega
novega impulza. Teden dni razprav o Nemčiji in evropski
varnosti, zlasti o prvem vprašanju je pokazal, da se sta-
lišči Zahoda in SZ še močno razlikujeta.

Na večeršnjem sestanku so
ponavljali argumente v prid zdru-
žitvi Nemčije prek svobodnih vo-
litev in argumentov v prid po-
stopnih priprav na ureditev nem-
škega vprašanja prek zblizanja
in sodelovanja med Bonnami in
Pankowom.

Potem ko je Dulles ugotovil,
da je sovjetsko stališče o nem-
škem vprašanju v primeru z ber-
linsko konferenco napravilo celo
korak nazaj, pa je Macmillan
ugotovil, da je nasprotno stali-
šče Zahoda, ki sloni na Edenovem
načrtu, ostalo nespremenjeno.

Molotov ni skušal zanikati, da
se nekateri vidiki sovjetskega
stališča spremenili, navedel pa
je dva glavna razloga, ki sta vpli-
vala na te spremembe: sklep o
oborožitvi zvezne republike v
okviru zahodnih vojaških zvez in
nastanek dveh suverenih nemških
držav, katerih razvoj gre v raz-
ličnih smereh.

Tukajšnji opazovalci se ponov-
no strinjajo v tem, da obrazca
za ureditev nemškega vprašanja
še niso našli in da ga med se-
danjo konferenco bržkone tudi ne
bodo.

Soglasje o sprejemu novih članov v OZN

(Od našega posebnega dopisnika)

Zeneva, 4. nov. — Štirje zunanji ministri so se sporazu-
meli, da delegati njihovih dežel v OZN ne bodo delali več
težav v zvezi s skupnim sprejemom 18 držav v članstvo
Organizacije združenih narodov.

Soglasje se ne nanaša na priznanje pravic LR Kitajske
v tej organizaciji.

Z ureditvijo vprašanja sprejema novih članov v OZN
so povezani tudi večerajšnji in današnji obiski italijanskega
opazovalca na konferenci štirih, veleposlanika Scoppe naj-
prej pri Molotovu, zatem pa pri Dullesu.

Tu trdijo, da sta oba ministra
zadržali italijanskemu opazovalcu,
da nobene dežele ne bodo sprejeli
v OZN pred Italijo, ne glede na
to, kako velike bodo skupine, v

SKLICANJE SEJE ODBORA ZA PRORAČUN REPUBLIKE ZBORA LJUDSKE SKUPŠČINE LR SLOVENIJE

Predsednik odbora za proračun
Republike zboru ljudske skupščine
LR Slovenije 9. sejo odbora za
ponedeljek, dne 7. novembra 1955 ob
16. uri v poslopiju Ljudske skupščine
LR.

Predlog dnevnega reda:
1. Pregled izvršitve proračuna za
leto 1955 za prva tri četrtletja.
2. Obravnava in sklepanje o pred-
logu zakona o potrditvi sklepnega
računa o izvršitvi republiškega pro-
računa Ljudske republike Slovenije
za leto 1954.

SKLICANJE SEJE ODBORA ZA PRORAČUN ZBORA PROIZVAJALCEV LJUDSKE SKUPŠČINE LRS

Predsednik odbora za proračun
Zbora proizvajalcev Ljudske skupščine
LRS 9. sejo odbora za
ponedeljek, dne 7. novembra 1955 ob
16. uri v poslopiju Ljudske skupščine
LRS.

Predlog dnevnega reda:
1. Pregled izvršitve proračuna za
leto 1955 za prva tri četrtletja.
2. Obravnava in sklepanje o pred-
logu zakona o potrditvi sklepnega
računa o izvršitvi republiškega pro-
računa Ljudske republike Slovenije
za leto 1954.

Iz tajništva
Ljudske skupščine LRS

Vremenska napoved

za soboto, 5. novembra
Zamegljeno in oblačno. Pozneje v
višjih legah deloma sončno vreme.
Temperature ponoči med -1 in +10
stopinj, na Primorskem do 8. najvišja
dnevna od 5 do 8, na Primorskem do
17 stopinj.

ELEKTROGOSPODARSKA SKUPNOST SLOVENIJE

Dnevno poročilo o stanju dotoka
na rekah in indeks proizvodnje
za dne 3. novembra 1955
Srednji dnevni dotok v m³/sek.:
Drava, Dravograd 217, 1954 177,
Sava, Moste 15,3, 1954 12,8; Sava, Med-
vode 33, 1954 55,2; Soča, Doblar 65,
1954 15,4.
Indeks proizvodnje v primerjavi
z letom 1954: 123.

Pomoč ZDA za zgraditev ceste Zagreb—Ljubljana

V četrtek, 3. novembra je bila
v Državnem tajništvu za zunanje
zadeve v Beogradu kratka in pri-
srčna svečanost, na kateri so po-
darili Jugoslaviji znesek šest mil-
ijard din (dvajset milijonov do-
larjev) kot ameriško pomoč za iz-
gradnjo nove avtomobilske ceste
Zagreb—Ljubljana. Na sliki vidi-
mo g. Charlesa S. Killena, direk-
torja Operativne misije ZDA za
Jugoslavijo, ko izroča dva čeka

drugim izmenjal gledišča o polo-
žaju v Vietnamu in o sprejemu
novih članov v OZN.

Razgovor z Macmillanom je
bil posvečen evropski varnosti.

Po današnji seji štirih bodo
nadaljnje razgovore odgodili do
torka. Dulles bo odpotoval v so-
boto na Dunaj, v nedeljo pa na
Brione, Macmillan v London, da
bi prisostvoval parlamentarni de-
bati o zadevi Burgess—MacLean,
Pinay pa bo, kakor že tolikokrat
v zadnjih dneh — odpotoval v
Pariz.

G. Altman

Predsednik republike Tito odlikoval graditelje hidrocentrale na Vlasini

Beograd, 4. nov. (Tanjug). Pred-
sednik republike Josip Broz Tito
je odlikoval za posebno vneto
in dosežene uspehe v socialistični
graditvi, zlasti pri gradnji hidro-
centrale na Vlasini, več gradi-
teljev tega pomembnega objekta
našega elektrogospodarstva. Red
dela I. stopnje sta prejela dva
graditelja, Red dela II. stopnje
sedem, Red dela III stopnje 31,
medaljo dela pa je prejelo 17
graditeljev vlasinske hidrocent-
rale.

Večerja na čast kitajske trgovinske delegacije

Peking, 4. sept. (Tanjug). —
Jugoslovanski poslanik v Pekin-
gu Vladimir Popović je danes
priredil večerjo v počastitev ki-
tajske trgovinske delegacije, ki
poučje 8. novembra v Jugoslavi-
jo zaradi trgovinskih pogajanj.
Delegacija bo 14. novembra pri-
sela v Beograd.

ODMEVI V LONDONU

Nevarno poslabšanje na izraelsko-egiptovski meji

Sestanek generala Burnsa z ministrom brez listnice Nuttingom. — Nezadovoljstvo
britanske vlade z akcijo izraelskega vojaškega poveljstva

London, 4. nov. (Tanjug). Ne-
miri na palestinskih mejah so
v središču živahne diplomatske
dejavnosti v Londonu. Vodja ko-
misije OZN za nadzorstvo nad
premirjem v Palestini general
Burns se je sestal popoldne v
Foreign Officeu z ministrom brez
listnice Nuttingom, s katerim je
razpravljaval o nevarnem poslab-
šanju položaja na izraelsko-egip-
tovski meji. Na vprašanje, kaj
misli o spopadih v demilitarizi-
rani coni, je general Burns no-
vinarjem izjavil: »Zal mi je, ker
moram reči, da me spopadi niso
iznenadili. Do njih je prišlo po
mirovnem pozivu Združenih na-
rodov, naslovljenem na obe str-
ni.« Kar zadeva možnosti, da bi
se izraelsko-egiptovski spopad
spremenil v vojno na Srednjem
vzhodu, je Burns rekel, da se
bodo spopadi morda nadaljevali,
da pa je dolžnost velesil storiti
potrebne korake. Vodja komisije
za nadzorstvo nad premirjem ni
povedal, kakšni bi utegnili biti
ti koraki, niti ni govoril o pre-
videvanjih glede razvoja izrael-
sko-egiptovskega spora.

Tudi funkcionarji Foreign Of-
ficea ne dajejo izjav o načrtih,
ki jih zdaj obravnavajo zahodne
velesile. kakor tudi ne o Nutting-
govih razpravah z Burnsom.
Predstavniki zunanje minist-
stva pravijo le, da se bodo pred-
logi nanašali na demilitarizirano
cono.

Nutting je sinoči povabil k
sebi izraelskega veleposlanika in

ga obvestil o nezadovoljstvu nje-
gove vlade z akcijo izraelskega
vojaškega poveljstva. Davi se je
Nutting sestal tudi z egiptovskim
veleposlanikom. Izražajoče za-
skrbjenost Velike Britanije nad
položajem na Srednjem vzhodu
je minister brez listnice Nutting
svetoval egiptovski vladi, naj se
ne prenaglj in naj pomaga ge-
neralu Burnsu pri njegovih na-
porih.

Današnji »Times« ne dolži niti
Izraela niti Egipta zaradi nast-
lega položaja, temveč poudarja,
da bi moral Varnostni svet ne-
mudoma obravnavati položaj v
Gazi. Priporočila Varnostnega
sveta bi morala imeti praktično
vrednost, zaključuje časnik.

Demanti indijskega veleposlanikstva

Bonn, 4. nov. (AFP). Indijsko
veleposlanikstvo v Bonnu je danes
uradno zanikalo v nemškem tisku
objavljene vesti, da je predsed-
nik indijske vlade Nehru izjavil,
da bo Indija dobavila Izraelu
orožje.

PREDSEDNIK LIBIJSKE VLADE MUSTAFA BEN HALIM DOPISNIKU TANJUGA:

»Nikdar ne bomo pozabili podpore ki nam jo je nudila Jugoslavija v OZN«

Libija se zanima za nakup posameznih jugoslovanskih izdelkov

Bengazi, 4. nov. (Tanjug). V
izjavi dopisniku Tanjuga je
predsednik libijske vlade Musta-
fa Ben Halim rekel: »Nikdar ne
bomo pozabili izredne podpore,
ki nam jo pred štirimi leti nu-
dila Jugoslavija v OZN pri gla-
sovanju o naši državnosti in
ustanovitvi libijske države. Ju-
goslavija in Libija sta sredozem-
ski deželi, njuna minulost in
zgodovina sta si podobni in zato
so dani vsi pogoji za dobro in
plodno sodelovanje v prihodnosti,
zlasti zdaj, ko so bili vzpostavljeni
diplomatski odnosi in so v
Libijo prispeli prvi jugoslovanski
predstavniki. Zlasti velike so
možnosti za razvoj gospodarskih
odnosov med obema deželama.

Edvard Kardelj na koncertu rimskih solistov

Ljubljana, 4. nov. — Sinoč-
njemu koncertu rimskih solistov
v dvorani Slovenske filharmonije
je v Ljubljani so prisostvovali
podpredsednik Zveznega izvršne-
ga sveta Edvard Kardelj, pred-
sednik Ljudske skupščine Slove-
nije Miha Marinko, predsednik
Izvršnega sveta Slovenije Boris
Kraigher, predsednik Slovenske
akademije znanosti in umetnosti
Josip Vidmar in drugi.

Po vsej Evropi znani ansam-
bel rimskih solistov, ki nosi ime
»Virtuosi di Roma« je priredil
v vseh večjih evropskih mestih
več kot 700 koncertov. K. M.

PRED VISOKIM OBISKOM V PULJU

Dulles pride jutri dopoldne

Na Brionih ga bo sprejel predsednik republike
Josip Broz Tito

Beograd, 4. nov. (Tanjug). —
Ameriški zunanji minister Dulles
s soprogo in visokimi funkcionar-
ji ameriškega zunanje minist-
stva bo prispel v nedeljo dopol-
dne okrog enajstih v Pulj. Ameri-
ški zunanji minister bo s svojim
spremstvom nemudoma nadalje-
val pot na Brione, kjer ga bo
sprejel predsednik republike Jo-
sip Broz Tito.

Minister Dulles in njegova so-
proga ter člani spremstva bodo
tega dne gosti na kosilu pri pre-
sedniku republike, zatem pa bo
prišlo do razgovorov o vprašanjih,
ki zanimajo obe deželi. Minister
Dulles bo istega dne z letalom
zapustil našo državo in se vrnil
v Zenevo.

V spremstvu ameriškega zuna-
jnega ministra, ki bo gost pre-
sednika Tita, so ameriški vele-
poslanik v Jugoslaviji g. James
Riddleberger in gospa Riddleber-
ger, svetnik ameriškega zunanje-
ga ministra gosp. Douglas Mac
Arthur II, pomočnik državnega
tajnika za informacije g. Carl
McCardle, pomočnik državnega
tajnika za politično planiranje
g. Robert Bowie, pravni svetova-
lec g. Herman Phleger in gospa
Phleger, načelnik vzhodnoevrop-
skega oddelka g. Jacob Beam ter
gosp. Roderic O'Connor in gospa
O'Connor.

Prej je bilo sporočeno, da bo
g. Dullesa spremljal tudi pomoč-
nik državnega tajnika za evrop-
ske zadeve g. Livingston Mer-
chant, toda g. Merchant je obo-
lel in ne bo mogel priti.

Razgovori med predstavniki SZDLJ in belgijske socialistične stranke

Bruselj, 4. nov. — Delegacija
SZDLJ Jugoslavije se je po obisku
na Norveškem in Nizozemskem
mudila tri dni v Belgiji.

Delegati so se 2. novembra
sestali v Belgiji s predstavniki
belgijske socialistične stranke in
ob tej priložnosti izmenjali misli
o mednarodnem položaju in med-
sebojnem sodelovanju.

Hamarskjöldova poslanica Egiptu in Izraelu

Generalni tajnik OZN bo protestiral pri izraelski vladi

New York, 4. nov. (AFP). —
Generalni tajnik OZN Dag Ham-
marskjöld je sinoči seznanil ame-
riškega, britanskega in franco-
skega predstavnika z vsebino po-
slanice, ki jo namerava poslati
Egiptu in Izraelu. V poslanici, s
katero se strinjajo predstavniki
treh zahodnih velesil, ki jamčijo
za status quo na tem teritoriju,
kakor tudi general Burns, vodja
opazovalcev OZN v Palestini, po-
ziva generalni tajnik OZN Egipt

in Izrael, naj spoštujeta sklep
Varnostnega sveta, katerega cilj
je ohraniti premirje na izrael-
sko-egiptovski meji. Ti sklepi se
med drugim nanašajo tudi na
prosto gibanje opazovalcev OZN
v zvezi z izpolnjevanjem njho-
vih nalog. Ker je Izrael med zad-
njimi incidenti pri El Audži one-
močil opazovalcem OZN prosti
gibanje, je Hamarskjöld sklenil
protestirati pri izraelski vladi.

Seja Izvršnega sveta LR Slovenije

Ljubljana, 4. novembra 1955.
Danes je bila pod predsed-
stvom tov. Borisa Kraigherja
seja Izvršnega sveta Ljudske
skupščine LRS.

Izvršni svet je obravnaval in
sprejel odlok o spremembah in
dopolnitvah družbenega plana
Ljudske republike Slovenije za
leto 1955 ter odločbo o spremembi
in dopolnitvi odločbe o razgla-
sitvi Revizijskega zbora LRS za
finančno samostojen zavod.

Delegacija profesorjev egiptovskih univerz obišče Jugoslavijo

Kairo, 4. nov. (Tanjug). Jutri
odpoteje iz Kaira v Jugoslavijo
delegacija profesorjev egiptov-
skih univerz. V delegaciji so
predstavniki filozofske, kmetij-
ske in medicinske fakultete.

Izvršni svet je dal tudi so-
glasje k uporabi sproščenih 12 %
blokiranih sredstev iz prebitkov
poslovanja Zavoda za socialno
zavarovanje LRS v letu 1954.

Delo Zvezne ljudske skupščine

Odbor Zvezne ljudske skup-
ščine za zunanje zadeve bo imel
10. novembra ob desetih sejo, na
kateri bo obravnaval osnutek za-
kona o ratifikaciji avstrijske dr-
žavne pogodbe in osnutek zakona
o ratifikaciji sporazumov med
Jugoslavijo in Italijo o dokončni
poravnavi vseh medsebojnih ob-
veznosti gospodarskega in fi-
nančnega značaja, ki izvirajo iz
mirovne pogodbe.

Ta dva zakonska osnutka bo-
do obravnavali na plenarnem se-
danju Zvezne ljudske skup-
ščine, ki se bo začelo 10. novem-
bra ob enajstih dopoldne.

Novo cepivo proti otroški paralizi

V Pasteurjevem zavodu v Parizu so sestavili cepivo proti otroški paralizi, o katerem pravijo francoski zdravniki, da je zanesljivejši in učinkovitejši od ameriškega Salkovega. Novo cepivo bodo predložili na konferenci za zatiranje otroške paralize, ki bo prihodnji mesec v Stockholmu. Če ga bodo strokovnjaki odobrili, ga bodo začeli v Franciji izdelovati v velikih količinah.

Obe roki je žrtvoval za znanost

Znani italijanski radiolog prof. Mario Ponzio je postal junak in žrtev medicinskih raziskav. V začetku julija so mu morali zaradi radijevih opeklin odrezati levo roko in ključnico. S tem pa posledice njegovega dela z radijem se niso bile odstranile. Pokazalo se je, da je nujno potrebna še ena operacija. In pred dobrim tednom so mu odrezali še desno roko.

DROBNE ZANIMIVOSTI

STAVKA V ZNANSTVENEM INSTITUTU

V inštitutu ameriške Komisije za atomsko energijo stavka 500 uslužbencev. Inštitut stoji v puščavi Big Lost River. Stavka se je začela 22. oktobra. Uslužbenci protestirajo, ker morajo hoditi 35 km daleč na svoja delovna mesta. V tem inštitutu preiskujejo reaktorje in atomske motorje.

DIAMANT NA ZOBOZDRAVNIŠKEM SVEDRU

Nov zobozdravniški sveder z diamantom na koncu je izdelal dr. Robert Nelson, član ameriškega Društva zobnih zdravnikov. Novi sveder poganja vodna turbina. Stevilo njegovih obratov v minuti znaša 45.000. Doslej so delali tudi ameriški zobni zdravniki s 6000 obrati. Vrtanje zob z novim svedrom je mnogo prejetnejše kakor z običajnim.

SLON POŽRL POTNI LIST

Slon mi je požrl potni list, je izjavil današnji artist cirkusa Tomi Leopold Štveček, ko je italijanski območni uradnik na Drenčurju zahteval, naj mu pokaže potne dokumente. Štveček je pripovedoval carinikom, da je skozi okno vagona, v katerem je artist stanoval, pobral na mizi ležeci potni list in ga požrl. V začetku mu niso verjeli, ko pa so se prepričali, da govori resnico, so mu dovolili odpeljati se naprej proti Dunaju.

MOČAN POTRES V SAN FRANCISCO

Prejšnjo nedeljo zvečer so v San Franciscu čutili najhujše potresne udarce od potresne katastrofe 1. 1906. Ob 23.11 po krajevnem času, po srednjeevropskem pa v ponedeljek ob petih zjutraj se je začela zemlja treseti. Šipe so popokale in šestnadstropne hiše so se močno zamajale. Še 160 km od San Franciscu so ljudje potres močno čutili. Močan potresni sunek je pretrgal nekje v mestu plinovod. Nastal je požar, ki je zahteval tudi človeške žrtve. Mnoge telefonske zveze v mestu so bile pretrgane. Središče potresa je bilo v Zalivu San Franciscu.

Zanimivo je, da sta začela dva 3000 m visoka ognjenika v Čilu, Lijuna in Lonquimay v Andih v soboto istosčasno bruhati. Iz žrel so se dvignili oblaki dima in žveplentih plinov. Močno bobnenje v oblakih ognjenikov so razločno slišali celo v 65 km oddaljenem glavnem mestu pokrajine Temuco. Na srečo je področje okrog ognjenikov le redko naseljeno.

Nobelov nagrajenec HUGO

THEORELL

Za letošnjo
Nobelovo nagrado

za medicino
se je potegovalo
59 znanstvenikov
iz 31 dežel

O letošnji Nobelovi nagradi za medicino smo kratko že poročali. Dobil jo je 52 let stari švedski znanstvenik prof. dr. Hugo Theorell. Njegova počastitev je tem večja in pomembnejša, ker se je potegovalo za letošnjo Nobelovo nagrado za medicino 59 znanstvenikov iz 31 dežel. Theorell je drugi Šved, ki bo dobil v decembru iz rok švedskega kralja to visoko odlikovanje. Prvi Šved, ki je dobil leta 1911 Nobelovo nagrado za medicino, je bil specialista za očesne bolezni Alvar Gullstrand.

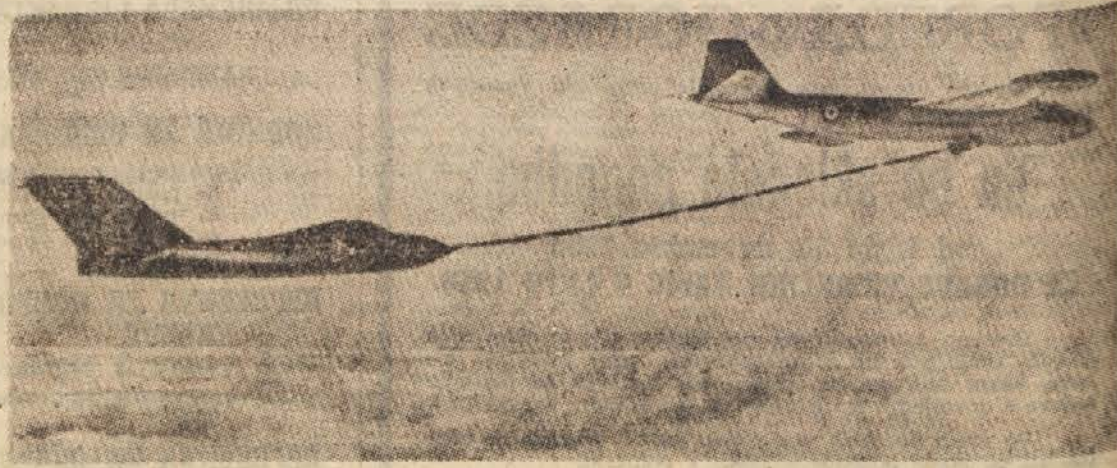
V strokovnem svetu je ime Hugo Theorell že nad 20 let pojem za pionirsko delo na področju raziskav in proučevanja žive celice v človeškem organizmu in razvoja novih delovnih metod za pridobivanje encimov, tistih beljakovinskih delcev, ki lahko povzročijo najrazličnejše reakcije v krvi in posameznih organih človeškega telesa. Že leta 1934 je bil Theorell med prvimi raziskovalci na področju medicine, ko se mu je skupaj z nemškimi, tudi z Nobelovo nagrado odlikovanim (leta

1931) znanstvenikom prof. Otonom Warburgom v Viljemovem inštitutu posrečilo sintetično izdelati »rumeni encim«. S tem odkritjem je bil ustvarjen pogoj za zdaj že samostojno ugotavljanje alkohola v krvi. Nobena policija civilizirane države bi zdaj ne mogla uspešno delati brez te ugotovitve, kadar gre za vprašanje krivcev avtomobilskih nesreč.

Z letošnjo Nobelovo nagrado za medicino odlikovanemu švedski znanstvenik je mož srednje postave, prezgodaj osivel, nikakor pa še ne star. Vse življenje je pridno delal. Napornemu delu je treba pripisati, da ga je začela že s 40 leti mučiti želodčna bolezen. Razumljivo je, da bo del Nobelove nagrade v znesku 155.000 švedskih kron porabil za zdravljenje. Drugi del nagrade namerava podariti laboratoriju, v katerem dela kot predstojnik biokemijskega oddelka Nobelovega inštituta za medicino v Stockholmu.

Naposled je Hugo Theorell srečen, da je dobil sredstvo, s katerim bo lahko izpolnil svojo staro vročo željo: ustanoviti majhen komorni orkester pod lastnim vodstvom. Že od mladih let namreč navdušeno igra na violino in čelo. Njegov oče je bil vojaški zdravnik. Theorell se je sčasoma razvil v tako uglednega violinista

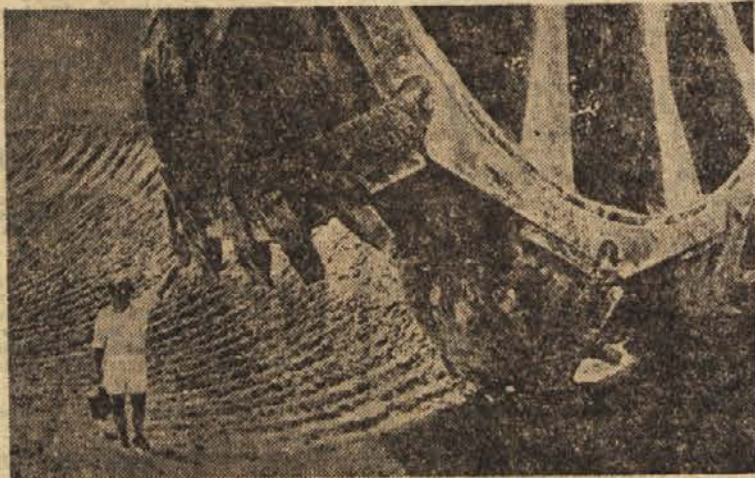
in čelista, da ga zmeraj znova prosijo, naj prireja samostojne koncerte. Tudi kot dirigent je že večkrat uspešno nastopil. Sam pravi o sebi, da najde razvedrilo in moč samo v muziciranju. Se več, da je zmeraj najlažje in najuspešnejše delati na področju medicinskih raziskav, če se je poglobil v to ali ono glasbeno temo.

Letalo »Camberra«, ki je med drugim namenjeno tudi za oskrbovanje drugih letal z gorivom med poletom v zraku, je te dni opravilo tudi tovrstno preizkušnjo. Na sliki vidite letalo »Camberra«, ki med poletom oskrbuje z gorivom reaktivnega lovca znamke »Gloster Javelin«. To je vsekakor pomembna pridobitev sodobnega letalstva, ker letalom ni treba pristajati na zemlji, da bi znova vzela gorivo za nadaljnje polete.

Mnogoženstvo v Utahu

Sodišče v Salt Lake Cityju v ameriški zvezni državi Utahu je obtožilo tri može, ki imajo 13 žen in 62 otrok v starosti izpod 18. leta. Eden izmed njih, ki je bil za mnogoženstvo že obsojen na dve leti zapora, je priznal, da je po prestani kazni živel s petimi ženami in imel z njimi 31 otrok. Na zaslišanju je trdil, da mu vera velevala imeti več žen. Zaveda se sicer, da je mnogoženstvo po zakonu prepovedano, toda po njegovem mnenju je verski zakon nad državnim. Primerov mnogoženstva je v tej ameriški državi več tisoč. Verska ločina, ki ji pripadajo v mnogoženstvu živeči moži, je, ni v nobeni zvezi z mormonsko. Le-ta je odpravila mnogoženstvo že pred dobrimi 50 leti.

Na sliki vidite največji ekskavator na svetu nemške izdelave, ki ga uporabljajo v Nemčiji pri kopanju lignita. Njegov premer znaša 16 metrov in lahko dnevno nakopiži 100.000 kub. metrov premoga.

Nova Heyerdahlova odprava

- Vožnja bo tokrat
- prijetnejša,
- kakor je bila
- s Kon Tikijem

Z ženo in otrokoma se je znani norveški raziskovalec Thor Heyerdahl znova napotil po svetu. O njegovi sedanjí odpravi smo obšir-

neje že poročali. Heyerdahlova vožnja bo tokrat prijetnejša, kakor je bila s »Kon-Tikijem«, s katerim je njegovo ime zaslovelo po vsem svetu. Ladja, s katero se je odpeljal iz Paname na širno morje, je predelana ribiška ladja, ki je vozila prej po morju okrog Grönlandije. V nasprotju s »Kon-Tikijem« je ta 450 tonska ladja opremljena z vsemi pridobitvami sodobne tehnike, med njimi tudi z radarjem in napravami za umetno segrevanje in ohlajanje, tako da se posadki ne bo treba bati ne mraza, ne vročine.

Heyerdahl spremlja na novi odpravi 21 ljudi, med njimi njegova žena Yvonne, njegov 16-letni sin Thor in dve in pol leti stara hčerka Anette. Arheologov je vzel s seboj pet, od teh tri iz Amerike.

V hladilnicah ima živil za leto. Heyerdahl namerava raziskati Velikonočni otok ter otoka Pitcairn in Mangareva. Dokazati hoče, da so tudi na teh otokih živeli južnoameriški Indijanci, in sicer pred domačini, ki so porabili isti morski tok, po katerem je zanašalo morje »Kon-Tiki« iz Peruja na Južno morje. Norveški raziskovalec je rekel, da so našli na vseh treh omenjenih otokih kipe, ki v mnogih podrobnostih zelo spominjajo na izdelke prebivalcev zahodne obale Južne Amerike. Razen tega se namerava Heyerdahl na Velikonočnem otoku prvikrat lotiti odkopavanja starih kipov. Na tem otoku je namreč stalo nekoč mnogo do 12 m visokih kamnitih kipov in Heyerdahl hoče pojasniti njihov nastanek.

Tajna nemška uranska konferenca

Dne 13. oktobra se je začela v Weißenstadtu v Zahodni Nemčiji zanimiva konferenca, o kateri javnost ne ve, kaj obravnava. V mestu zbrani udeleženci veljajo za lesne oziroma gozdne izvedence. Hkrati pa ljudje govore, da se je začela v Weißenstadtu prva nemška tajna uranska konferenca. Njen namen in cilj je usmeriti naraščajočo nemško

proizvodnjo atomov in razvoj atomske industrije na čisto nemška pota. Pobudo za konferenco je dal bavarski poslanec CSU F. J. Strauß, ki je bil imenovan za prvega ministra za atomska vprašanja v zvezni republiki.

Na vsa vprašanja so odgovarjali na uradnih mestih izmikajoče. Trdili so samo, da ne gre za konferenco v zveznem obsegu, marveč samo na južnonemški podlagi. Iz Weißenstadta pa je prišla vest, da so začeli pred dvema mesecema z vso vno predelovati rudnine, ki so jih našli v bližini mesta. Hkrati strokovnjaki vnelo raziskujejo bližnje pogorje, da bi ugotovili obseg ležišč urana. Tajna uranska konferenca nemških strokovnjakov je seveda takoj vzbudila zanimanje tujih strokovnjakov in tajnih agentov, ki so brž prispeli iz Pariza in Londona v Weißenstadt. Ameriški agenti pa so prihiteli iz svojega središča v Heidelbergu.

Ker je trenutno ponudba urana na svetovnem trgu zelo velika in ker se strokovnjaki na področju jedrske energije čedalje bolj zanimajo za torij in litij, imajo posvetovanja v Weißenstadtu predvsem tehnično ozadje. Javnost bo zvedela o njih kaj več, brž ko bo začelo posloovati nemško ministrstvo za atomsko energijo.

Ubogi astmatiki

Oblaki dušičnega dima in megla so prejšnji teden nenadoma zagrnili New Orleans in povzročili val astmatičnih napadov. Dva nadušljiva prebivalca sta celo umrla, nad 350 pa so jih morali prepeljati v bolnišnice. Zdravniki pripisujejo silne napade astme dimu, pomešanemu z meglo, in velikim vlagi. Nenadna sprememba v zraku je bila za astmatike prava nesreča, ker so dobivala njihova pljuča premalo kisika.

Atomska razsvetljava na svetovni razstavi

Svetovna razstava v Bruslju leta 1958, o kateri smo že nekajkrat obširneje poročali, bo zanimiva ne le po bogastvu razstavljenih pridobitev sodobne znanosti in tehnike, marveč tudi po svoji razsvetljavi. Organizatorji upajo, da bodo pravočasno dograjene vse potrebne naprave, da bo imelo širno razstavišče razsvetljavo, izvirajočo iz atomske energije. Belgijska vlada je prepričana, da bo moč to zamisel uresničiti. Predsednik ameriške Atomske komisije Strauss je rekel, da se pogajanja z amerišimi podjetji že začela in da bo ameriška tehnika storila vse, da bo ustregla Belgijski. Rekel je tudi, da bodo ZDA nudile Belgiji vso potrebno strokovno pomoč.

ZA DOBRO LTO

STAROST

»Moj ded je umrl, ko mu je bilo 91 let.«
»Moja babica je dočkala 94 let.«
»Hm,« se oglasi tretji, »v moji družini pa je par, ki sploh še ni umrl.«

NEŽNI STIHI

Nadobudni pesnik je poslal duhovitemu kritiku prof. Lichtenbergu v Göttingenu debel zvezek »Pomladne pesmi« s prošnjo, naj jih prebere in napiše priporočilo, da bi jih tiskali. Ko je prišel po kritikovo mnenje, je vprašal samozvestno: »Ali niso moji verski res zelo posrečeni in nežni, kakor pomlad?«

»Preveč nežni, fant moj,« je odgovoril kritik. »Nežni tako, da se bojim, da ne bodo prenesli ne prvega sončnega žarka, ne nobene pritiska tiskarskega stroja.«

»Opozorite gospoda direktorja, da ima čez četr ure važen sestanek!«

V miru hoče delati

ČAS VOJKOV

139. »Hudo sta se dajala!« je brez sape ugotovil Tonč. Nemirno se je oziral, vendar ni bilo niti eni viditi niti volka niti psa. Po snegu so letali veliki kosmi dlake. »Tonč — senkaj!« je zaklical Blažon. »Tu gre sled napreje!« Med gromovjem je res poljala sled, pomešana z velikimi krvavimi madeži. »Muržo! Muržo!« je v skrbih klical Tonč. Zaman sta čakala odziva. Samo odmov je šibko zajelal nazaj: »... ooo!« Spet sta se nagnila naprej in na vsi moči tekla po sledi.

140. Naenkrat je Tonč pograbil Blažona za roko: »Ali slišiš?« Nekje spredaj je bilo slišati hripavo renčanje in besno sopihanje. Nato grgarajoč vzkril in obupno otepanje, potem pa je vse utihnilo. »Tamle dol je bitota!« je Blažon pokazal v globel. »Prepozna sva!« je dahnil Tonč. »Pojd! Ti sam naprej!« »No, no!« ga je tolažil Blažon. »Morda pa le ni tako hudo. Vsak od ene strani pojdeva proti tistemu smrečju in mu posvetiva. Menda je nama ne bo zdaj še pobrisal!«

141. Držala sta puški pripravljene za strel in se naglo spuščala po bregu v globel. Napeto sta opazovala gosto smrečje, pripravljena streljati ob najmanjšem sumljivem gibu. Nič se ni ganilo... Pač! Med gromovjem je hušnila sila postava. Blažon je bliskovito dvignil puško k licu, toda Tonč je v tem trenutku kriknil: »Blažon! Stoj! To je Muržo!« Lovca Blažon je od presenečenja zazljal in počasi povesil puško. Pred njima je v resnici stal Muržo.